

Posudek diplomové práce Veroniky Moňokové
Lo trascendental en „Yzur“ de Leopoldo Lugones

Veronika Moňoková napsala talentovanou samostatnou práci, v níž projevila vzácné spojení dispozice pro teoretické myšlení a múzického smyslu pro literární dílo. Teoretické východisko celého pojetí práce spočívá v zájmu o interpretaci, s vědomím významu kontextů porozumění textu a významu hlediska čtenáře. Zamyšlení nad možnostmi interpretace prostupuje obecnými kapitolami, které se vzájemně doplňují s hledáním těchto možností při četbě Lugonesovy povídky. Celou koncepci práce autorka rozvrhuje podle jednak časových a jednak typologických souvislostí četby.

Tento ambiciózní záměr je realizován do značné míry zdařile. K jeho zvládnutí přispívá autorčina schopnost odborného myšlení, počínaje jasným členěním textu do logicky uspořádaných kapitol; výborné jsou jejich koncizní závěrečné souhrny. V teoretických pasážích o žánru povídky i na jiných místech si je autorka vědoma problematičnosti existujících definic a pojmů.

Přece však snaha pojmut co nejvíce souvislostí vede v kontextových kapitolách k přílišné šíři, kterou nelze v takovéto práci zvládnout (méně bylo by více): jednak působí některé pasáže rozbíhavě a hůře se čtou a jednak nutně sklouzávají k povrchnímu zjednodušení či informacím ve své krátkosti a obecnosti zbytečným. Zejména v 8. kapitole „Rysy hispanoamerické modernistické povídky“ sám termín „vlivy“ je pojat příliš všeobšáhle, zahrnuje spíše duchovní prostředí epochy, přehled filosofických a literárních směrů, se zkrakovými tvrzeními typu „El naturalismo incorpora elementos del realismo y del costumbrismo“ (s. 36). Podobně v 9. kapitole, která sleduje rysy modernistické povídky již konkrétně v Lugonesově povídce, je výčet „vlivů“ (shrnutý na s. 53) příliš široký: „varios aspectos románticos, naturalistas y simbolistas“ nic neříká; také symbolika čísel mohla být vynechána; pozitivismus je naopak podstatný, ovšem nejde o „vliv“, Lugonesova povídka se s pozitivismem konfrontuje, jak autorka sama hluboce komentuje na jiných místech svého výkladu. Podobně je na s. 56 zběžná zbytečná pasáž o nových myšlenkových směrech na přelomu 18. a 19. století. Snaha o komplexnost je ovšem jediným znakem, v němž se projevuje začátečnická povaha diplomové práce.

Jinak zde jde o práci mimořádně vyzrálou a nápaditou. Originální je komparativní nápad, na kterém je založena stěžejní a nejrozsáhlejší 10. kapitola: srovnat argentinskou povídku „Yzur“ z počátku 20. století s prózou (scénáristickou novelou) Ingmara Bermána *Persona* z šedesátých let. Srovnání přineslo autorce pronikavou a novou interpretaci

Lugonesova textu, kdy ve dvou odhlehlych dílech našla přesvědčivé spojitosti: v tématu mlčení či němoty jako průhledu do existenciální situace, ve vzájemném vztahu dvojznačné dvojice postav, v jejich souvislosti s donem Quijotem a Sanchem, v jejich vzájemném vyměňování pozic pozorovatele a pozorovaného, v proměně postav a otázce „persony“ ve smyslu masky (dalo by se využít i bohatší pojetí Jungovo) ad. V závěrečných pasážích se prohlubuje význam slova transcendentální, užívaného v průběhu výkladu ve smyslu nadčasový, až k potřebě dokonalosti, hledání a ztracení víry. Veronika Moňoková si v rozborech vnímavě všímá významu formálních kvalit textů, rytmu vyprávění, napětí mezi racionálním a emocionálním jak v tematické rovině, tak ve stylu.

Prostudované odborné práce, uvedené v bohaté bibliografii, autorka výběrově zapojila do své interpretace s porozuměním i se schopností distance (do budoucna by ji mohly zajímat hermeneutické studie). Diplomová práce se vyznačuje dobrou formulační úrovní a kultivovanou španělštinou (jen na okraj připomínám, že don Quijote se píše s malým d).

Považuji diplomovou práci Veroniky Moňokové za výbornou a doporučuji ji k obhajobě.

Anna Housková

9. září 2011